

OPINIÓ 10 agost 2017 2.00 h

OPINIÓ

El meu Fita

Antoni Varés i Fita a Montjuïc el 1964 Foto: Arxiu.

Domènec Fita l'any 1942, dibuixant envoltat dels nens de l'hospici, en una vis que van fer a la Salut, amb mossèn Ferran Forns Foto: ARXIU PARTICULAR

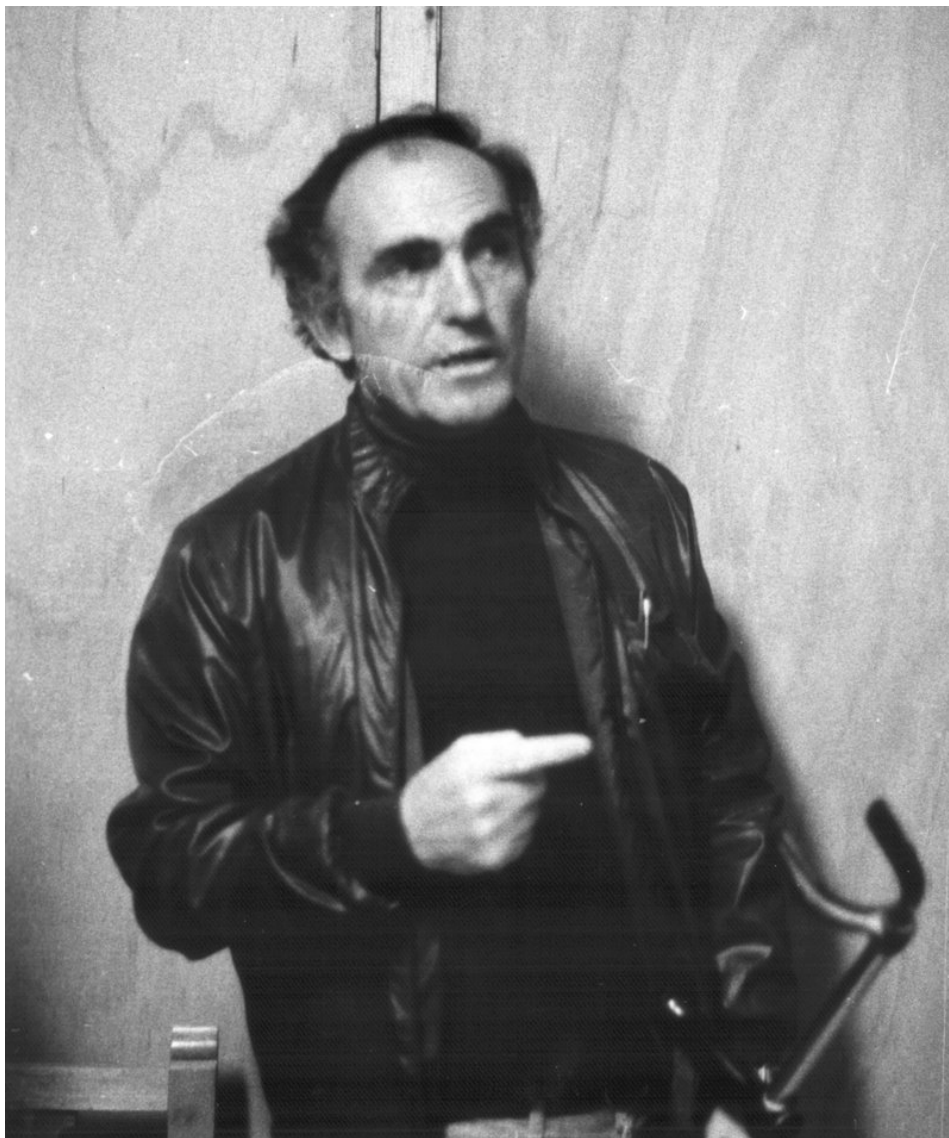
DOMÈNEC FITA.

Fita i la model Ana Damaio Foto: Arxiu.

Àngela Rodeja, esposa de l'escultor Foto: Arxiu.

Fita Foto: JOAN COMALAT / CRDI; ANTONI VARÉS.

Fita, membre de l'Acadèmia de Belles Arts. Foto: Arxiu.

Alumnes de l'artista Foto: Arxiu.

JOAN DOMÈNECH MONER

De les persones que ens envolten, en retenim una imatge concreta que té una part objectiva però també un component subjectiu que respon a l'impacte que ens produeix aquella figura, en l'aspecte físic i en el psíquic. Òbviament, si la persona l'hem tractada i encara biografiada, hi ha un plus afectiu a afegir. Normalment, les biografies les tria el biògraf i ja solen néixer fruit d'una amistat. El biògraf acaba erigint-se en una mena de còmplice tot i voler evitar-ho. Per això parlo del "meu" Fita, amb un possessiu que defineix la proximitat que ens tenim, després d'una cinquantena d'anys de coneixença mútua. En realitat, el Fita de carn i ossos el vaig tractar per primera vegada a Lloret, fa quaranta-set anys, quan s'havia

Fita té tenacitat, capacitat de superació i una tendència a convertir en positiu allò que normalment és negatiu. Aquesta força seguirà essent l'eix de l'actuació de l'artista al llarg de la vida. La vellesa no n'és una excepció

Fita és l'home amable que serveix la cultura i el país amb intensitat i sense defallir. De moment, 90 anys de tenacitat

d'erigir un monument a la dansa nacional amb motiu d'haver estat escollida la nostra vila Ciutat Pubilla de la Sardana. Llavors vaig començar a descobrir un artista que no es conformava a complir l'encàrrec sinó que era exigent, que volia triar el lloc idoni per a l'emplaçament, que s'interessava per conèixer l'entorn que l'havia d'envoltar, que desitjava cridar l'atenció en el bon sentit de la paraula. Recordo que jo vaig insinuar que m'agradaven les coses equilibrades, sense excessives estridències, i ell va replicar de seguida: "És que jo en soc, d'estrident!" La seva estridència no és mai, però, l'estirabot teatral, dalinià.

Des d'aquesta perspectiva, Fita ha merescut sempre la meva admiració per la seva afabilitat, pel bon caràcter, pel tracte exquisit. Fita té, a més, una virtut clau en el meu barem personal de valoració dels personatges: la tenacitat, la capacitat de superació, la tendència a convertir en positiu allò que normalment és negatiu. Artísticament potser Fita és un superdotat, però, en tot cas, no s'ha limitat mai a anar fent allò que li resultava fàcil. Ha defensat sempre que cal desenvolupar aquelles facultats internes que, a vegades, no es veuen, però que hi són. Déu ens les ha donat perquè en fem ús i les despleguem. I Fita les desplega fins i tot en contra dels seus propis interessos. El nostre artista tenia un tipus de pintura molt concret, molt personal, molt identificable, molt acceptat. Allò que permetia dir: "Això és un Fita." I els galeristes s'haurien fregat les mans de contents en tenir un perfil artístic del personatge definit. Doncs no. En Fita no en té mai prou. Prova. Investiga. Busca nous procediments. Lluita per traslladar a la tela efectes quotidians, si voleu. Les bombolles de sabó, si pogués, les materialitzaria. Aquesta lluita es converteix –ho deia abans– en tenacitat. La vida de Domènec Fita, que aquest 10 d'agost compleix els noranta anys, és una successió de fets que posen de manifest la seva tenacitat, la seva tossuderia, el seu tarannà acostumat, per sistema, a cridar sempre amb vehemència: *sursum corda!* Amunt els cors!

A més d'un personatge li hauria aigualit la vida la constatació, en entrar a l'ús de raó, d'una absència de referents parentals. Però a Fita no l'afecta negativament el fet de no saber qui són els seus pares. Dintre de les parets

de l'hospici traça el seu camí, sempre amb la brúixola ben encarada. Tampoc va gaudir dels amanyagements de la seva mare Moisès, abandonat al Nil en un cistell. I va arribar a ser el cabdill d'un poble. Fita sap estar a l'altura de les circumstàncies separant l'essència de l'accident. Companys seus d'hospici ens han manifestat, més d'una vegada, el rebuig que sentien per aquelles monges que els tenien a ratlla dins de la institució. En Fita no he trobat mai cap queixa. Ha venerat la dida que el va criar, les monges que el van fer gran, els mestres que el van acollir...

La prova concloent, però, encara havia de venir. Imagineu un jove artista il·lusionat, obrint nous fronts amb els companys del Grup Flamma, que el dia 13 de desembre del 1953, mentre treballa de nit a la volta del baptisteri de l'església barcelonina de Betlem, cau de la bastida i queda estès a terra on el troben, en estat gravíssim, l'endemà al matí? Només s'han de mirar les fotografies que queden d'aquell episodi, el seu repòs imposat al llit, bocaterros, amb tot un sistema de politges i polispastes que li aixequen el cos per diferents punts, per adonar-se que aquell receptacle ple de vitalitat ha esdevingut un sac d'ossos destrossats. És aquest cos propi que, segurament, li suggerirà, més endavant, el seu Crist jacent de la catedral. L'abatiment total. I tot i això, amunt els cors. Sorgeix la tenacitat de Fita i deixa bocabadats els mateixos metges, alguns dels quals ja anaven per amputar les cames.

I, després de remuntar els problemes somàtics, Fita superarà, amb l'ajuda de l'Àngela, els de caràcter psíquic. Es casa a l'església de Porqueres el 2 de febrer del 1958. No havia de ser fàcil acceptar el compromís del matrimoni pensant que no podia oferir a la seva dona totes les possibilitats vitals. Només la capacitat mútua de descobrir altres al·licients insospitats portaria la parella a bon port. Sempre la recerca de la part positiva. Sempre la tenacitat i el risc.

Diria que fins i tot l'atzar es diverteix fent anar amunt el nostre protagonista. S'havia fet una casa a Sarrià, i el traçat de la nova autopista fa que li expropiïn l'habitatge del Mas Nadal i l'enderroquin. Seguirà amunt, cap a Montjuïc, en una cota molt més elevada.

Tampoc no havia de resultar senzill desempallegar-se dels seus lligams amb l'Opus Dei, institució en la qual milità entre el 1959 i el 1972. La profunda espiritualitat de Fita, singularment les seves reflexions de l'etapa 1947-56, el van portar a viure el cristianisme amb unes connotacions amb les quals, després, no es va sentir còmode i a les quals va renunciar, explicant públicament les raons, però guardant sempre un total respecte per aquells que formen part del moviment de monsenyor Escrivà. L'Opus, desenganyem-nos, omplia, llavors, un sector potent de la societat gironina. Portar-li la contrària era un repte. I Fita l'assumeix fidel a les seves conviccions i a aquella tenacitat que li anem redescobrim a cada pas. La coneixença amb l'abat Escarré li permetrà, després, tastar un altre estil de vivència religiosa. Fita i Escarré eren de la mateixa fusta. L'un analitza les flaqueses d'un col·lectiu emparat per la Santa Seu. L'altre canta la canya a un règim també beneït, sovint, des del Vaticà. Dos homes tenaços que es complementen i, si cal, s'oposen. Escarré encarrega a Fita una escultura de sant Benet assegut. Fita el concep dret. S'imposa Fita, és clar.

Aquesta força seguirà essent l'eix de l'actuació de l'artista al llarg de la vida. La vellesa no n'és una excepció. Ho dèiem al començament. La seva obra, prestigiosa i consolidada, lluny de restar immutable dins d'uns trets definitoris permanents, pren opció per la inseguretat i s'arrisca a discórrer pel camí de la provatura, del joc amb l'atzar, per entusiasmar-se amb les petites troballes plàstiques que, sovint, eleven els materials secundaris i els de rebuig a la categoria d'obres d'art.

Tenacitat, també, per encarrilar vocacions i deixar fer als artistes que s'educaven en el seu Estudi d'Art (1979-1998). Sobretot, per tenir el coratge de superar la formació acadèmica clàssica i mostrar als alumnes la conveniència de fer sortir del seu interior les facultats més insospitades.

En l'aspecte personal, la sorpresa majúscula d'un Fita que viu limitat des del 1953 és la seva longevitat. Es va riure de la mort en ocasió de la caiguda que el va deixar paraplègic. Però ha burlat la parca moltes vegades més. Com assegura el neuròleg Dr. Joaquim Jubert amb la seva subtil sornegueria, en Fita és immortal. Dificilment hom podia

imaginar que un home privat de moltes facultats locomotrius no perdés les ganes de viure. Però en Fita és en Fita, amb aquella empenta innata que fa que el perfil del “meu” biografiat sigui sempre el de l’home amable que serveix la cultura i el país amb intensitat i sense defallir. De moment, noranta anys de tenacitat. El futur, sorpresa.

AUTOR

**JOAN
DOMÈNECH
MONER**

ALTRES
ARTICLES DE
L'AUTOR

**Canvi de
rectors**

**Després
de festes**

MÉS ARTICLES

NOTÍCIES RELACIONADES

 **“Per crear
has de ser
lliure”**

 **Girona
celebra
l'aniversari
del seu
artista més
versàtil**

 **Girona es
bolcarà per
celebrar els
90 anys de
Domènec
Fita**

PUBLICAT A

**El Punt Avui.
Comarques
Gironines**

10-08-2017,
Pàgina 14

